

Monumentnummer*: 513394

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 23 november 1999
Kadaster deel/nr 82777/116

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Haarlem Haarlem Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Haarlem Centrum (10)

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Haarlem D 10678

Omschrijving**

Inleiding

WOONHUIS in de stijl van de neorenaissance uit 1891, gebouwd naar ontwerp van G. Haitsma Mulier in opdracht van de familie Enschedé. Het pand ligt op de hoek van de Damstraat in de gevelwand langs het Klokhuisplein, die bestaat uit meerdere panden die oorspronkelijk behoorden tot het Enschedé-complex en die reeds rijksbescherming genieten. (Klokhuisplein 1; 3 monnr. 19451 en Klokhuisplein 5; 7 monnr. 19452). In 1993 is de rest van het Enschede terrein gesloopt met uitzondering van de panden langs het Klokhuisplein. In 1953 is het pand ten koste van de kap met een verdieping verhoogd.

Omschrijving

Op rechthoekig grondplan gebouwd woonhuis met afgesloten risalerende hoek. Het pand bestaat uit parterre, eerste verdieping en tweede verdieping. Het heeft aan de zijde van het Klokhuisplein een breedte van drie vensterassen en aan de zijde van de Damstraat een breedte van twee vensterassen. De afgesloten hoek heeft een breedte van één vensteras. Het pand is opgetrokken in rode baksteen boven een gebosseerde plint in hardsteen. Cordonlijsten, vensterlijsten en overige geveldecoraties als speklagen en sierstenen zijn uitgevoerd in zandsteen. Het muurwerk wordt afgesloten door een houten hoofdgestel waarvan het fries is gedecoreerd met onder meer guirlandes. Boven de hoofdingang bevindt zich een op zandstenen consoles rustend balkon met houten balustrade.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De hoofdingang bevat een rijk bewerkte dubbele paneeldeur in een portiek. De vensters hebben alle schuiframen die nog ten dele zijn voorzien van een roedenverdeling in de bovenlichten. Boven de vensters op de begane grond segmentbogen met gepleisterde sierstenen. Op de verdieping boven de vensters een frontonbekroning. Inwendig is een 19de-eeuwse stijkkamer uit de bouwtijd gaaf bewaard gebleven. De gefaseerd tot stand gekomen aankleding van het interieur is uitgevoerd in een rijke eclectische trant, waarbij ondermeer gebruik is gemaakt van neo-Lodewijk XV- en neo-Lodewijk XVI- stijlelementen en ook de in oorsprong mogelijk middeleeuwse kelderruimten nog bewaard zijn gebleven. In de deels door door tongewelven overkluisde en deels van balkenzoldering voorziene kelderruimten oorspronkelijke plavuizen op de vloer, een ronde waterput, een keldertoegang vanaf de zijde van de Damstraat, een gemetselde trap, een ventilatieluik en witte wandbetegeling, afgewisseld met figuratieve wandtegels met voorstellingen van spelende kinderen uit de eerste bouwtijd. Op de beganegrond zijn het portaal, de gangen en de centrale hal voorzien van marmeren vloeren en plinten; in de centrale gang tevens marineren lambrizing, stuc-omlijstingen en plafond-ornamenten in neo-Lodewijk XV-stijl; boven de getoogde, geprofileerde deuromlijstingen in deze gang en de hal 'klassieke' portretbustes van mannen en vrouwen op pedestals in geprofileerde medaillons met rijk bewerkte stuc-omlijstingen, voorzien van voluten en kuifstuk, respectievelijk gestileerde takken. Tel-, weerszijden van de centrale hal elk twee rijk aangeklede kamers-en-suite, voorzien van houten lambrizingen en parketvloeren en verder verschillend uitgevoerd. De op de hal uitkomende paneeldeuren zijn aan de halzijde voorzien van profiellijsten en kuifstuk en een donkere kleur; in de vertrekken aan de zijde van de later aangebouwde serre zijn de deuren lichtgekleurd en voorzien van rozetten bij de hoeken der panelen en van bovendeurstukken met spelende putti-voorstellingen in grisaille als waren het reliëfs; aan weerszijden van de brede, geprofileerde doorgang een vergulde lauwerkrans op een bewerkt fries; voorts bewerkte stucplafonds. Aan de zijde van de Damstraat een kamer met ondermeer een marmeren schouw, koperen elektrische haard en vergulde spiegel, een samengesteld plafond met versierde cassettes rondom een in neo-Lodewijk XVI-trant uitgevoerd middenstuk in ovaal met ruitvorm en een kooflijst met vergulde palmet- en eierlijstmotieven. De aangrenzende kamer bevat ondermeer een gedecoreerd cassettenplafond rondom een centraal rechthoekig paneel met halve cirkelvormige uiteinden en een cirkelvormig middenornament. Het centrale trappenhuis heeft een houten trap met smalle, gesneden balusters en geprofileerde leuning en een rijk geornamenteerd stuc-plafond. Aan het eind van de zijgang de oorspronkelijke kluisdeur; voorts een toiletruimte met vloertegels voorzien van geometrische sterpatronen en lambrizing.

Waardering

Het voormalige woonhuis van de drukkersfamilie Enschedé uit 1891, met bijbehorende negentiende-eeuwse stijkkamer is van algemeen belang vanwege de cultuur-, architectuurhistorische en situationele waarde als (voormalig) onderdeel van de bebouwing van de firma Enschedé aan het Klokhuisplein.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument